**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA**

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai Į 2026-09-15 Nr. 2-3215
E. pristatymo sistema

# ANTIKORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL SUSISIEKIMO MINISTRO ĮSAKYMO PROJEKTO (TAIS NR. 26-9813(2))

2026 m. d. Nr. 4-01-

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktų nuostatomis, atliko išvadoms gauti pateikto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2025 m. kovo 28 d. įsakymo Nr. 3-127 „Dėl Automobilių kelių standartizuotų dangų konstrukcijų projektavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto Nr. 26-9813(2)[1] (toliau – Projektas) antikorupcinį vertinimą.

Atlikus Projekto antikorupcinį vertinimą darytina išvada, kad minėtu teisės aktu nustatytas teisinis reglamentavimas, nustatantis techninius automobilių kelių ir kitų eismo zonų dangų konstrukcijų projektavimo reikalavimus ir reglamentuojantis standartizuotas dangų konstrukcijas, yra ydingas antikorupciniu požiūriu, kadangi atskirais atvejais nenustato aiškių, objektyvių ir patikrinamų techninių sprendimų priėmimo kriterijų, suteikia sprendimus priimantiems subjektams nepagrįstai plačią diskreciją, nepakankamai užtikrina priimamų sprendimų skaidrumą, atsekamumą ir pagrįstumo kontrolę, sudaro prielaidas nevienodam nuostatų taikymui, nepagrįstam rangovų atsakomybės ribojimui, privataus ekonominio intereso įtakai techninių sprendinių parinkimui, taip pat nepakankamai pagrįstam valstybės ir savivaldybių lėšų panaudojimui.

Siekdami mažinti korupcijos rizikos veiksnių atsiradimo tikimybę, taip pat siekdami teisinio reguliavimo išsamumo, nuoseklumo, skaidrumo ir atsparumo korupcijai, dėl Projekto teikiame žemiau išdėstytas pastabas ir pasiūlymus:

## 1. Kritinės antikorupcinės pastabos ir pasiūlymai:

[1] Prieiga internetu: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/9643c630b0d611f184fab17f0b6b1da6?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=78907203-f15a-47b4-8133-9a489b09bfa1.

1.1. *Projektas sudaro sąlygas atskirais atvejais, nesant aiškių ir objektyvių konkrečios dangų konstrukcijos klasės parinkimo kriterijų, priimti nevienodus ir nepakankamai pagrįstus sprendimus, todėl didėja nepagrįstai didesnių techninių sprendinių ir atitinkamai perteklinių projekto įgyvendinimo sąnaudų rizika*

Projekto 59 punktas nustato, kad:

„59. Kai greito eismo ir pagrindinėse gatvėse *pagrįstai nėra įmanoma atlikti* ilgalaikių natūrinių eismo intensyvumo ir sudėties tyrimų, projektinė apkrova A gali būti neskaičiuojama (rekomenduojama taikyti tik išimtiniais atvejais ir tik gyvenvietėse). Tokiu atveju dangų konstrukcijų klasę rekomenduojama parinkti pagal 5 lentelę. Tačiau greito eismo ir pagrindinėse gatvėse rekomenduojama atlikti eismo intensyvumo ir sudėties matavimus, kurių apimtis būtų pakankama visam srautui ir jo intensyvumui įvertinti.“

Pažymėtina, kad pagal bendrą Projekto reglamentuojamą sistemą dangų konstrukcijos klasė parenkama nuosekliai vertinant objektyvius duomenis:

Eismo intensyvumo ir sudėties duomenys → apskaičiuojama projektinė apkrova A → pagal projektinės apkrovos A dydį nustatoma konkreti dangų konstrukcijos klasė → pagal nustatytą klasę parenkama atitinkama dangos konstrukcija ir jai taikomi techniniai reikalavimai.

Tačiau Projekto 59 punkte nustatyta išimtis šią įprastą seką pakeičia, kadangi projektinė apkrova A gali būti neskaičiuojama, nors eismo intensyvumo ir sudėties duomenis vis tiek rekomenduojama surinkti, o konkreti dangų konstrukcijos klasė pasirenkama iš 5 lentelėje nustatytų alternatyvų. Greito eismo gatvei 5 lentelėje numatytos DK 100, DK 32 arba DK 10 klasės, o pagrindinei gatvei – DK 10, DK 3 arba DK 2 klasės. Tačiau Projekte nenustatyta kriterijų, pagal kuriuos eismo intensyvumo ir sudėties matavimų rezultatai turėtų būti susiejami su konkrečia iš šių klasių.

Mūsų vertinimu, toks neapibrėžtumas yra reikšmingas, nes 5 lentelėje pateiktos alternatyvos nėra lygiavertės nei techniniu[2], nei ekonominiu požiūriu ir lemia skirtingus konstrukcijos parametrus bei įrengimo sąnaudas[3].

Atsižvelgiant į tai, Taisyklių 59 punkte numačius išimtinę galimybę neskaičiuoti projektinės apkrovos A, kartu suteikiama reikšminga diskrecija pasirenkant konkrečią dangų konstrukcijos klasę. Nors eismo intensyvumo ir sudėties duomenis rekomenduojama surinkti, nenustatyta, pagal kokius šių duomenų rodiklius turėtų būti pasirenkama viena iš 5 lentelėje numatytų alternatyvų. Todėl esant tapačioms ar panašioms eismo sąlygoms gali būti pasirenkamos skirtingos

[2] Pagal bendrąją sistemą DK skirtos iš esmės skirtingoms projektinėms apkrovoms: greito eismo gatvei gali būti parenkama nuo DK 10, skirtos 3–10 mln. ESAs apkrovai, iki DK 100, skirtos didesnei kaip 32 mln. ESAs apkrovai, o pagrindinei gatvei – nuo DK 2, skirtos 1–2 mln. ESAs apkrovai, iki DK 10, skirtos 3–10 mln. ESAs apkrovai.

[3] Pavyzdžiui, pagal 6 lentelę esant F3 klasės gruntui pirminis šalčiui atsparios konstrukcijos storis DK 100 klasei yra 0,85 hz; DK 10 – 0,75 hz; DK 2 – 0,65 hz. Taigi tarp 5 lentelėje numatytas alternatyvas vien šalčiui atsparios konstrukcijos pirminio storio skirtumas sudaro 0,10 hz. Pavyzdžiui, jeigu didžiausias įšalo gylis būtų 100 cm, skirtumas sudarytų 10 cm per visą projektuojamos gatvės plotą. Iliustraciškai, 1 km ilgio ir 7 m pločio ruože tai reikštų apie 700 m³ papildomos konstrukcijos medžiagų, nevertinant kitų su aukštesne DK klase susijusių konstrukcinių skirtumų.

konstrukcijos, lemiančios skirtingus techninius parametrus, darbų ir medžiagų apimtis bei atitinkamai skirtingas projekto įgyvendinimo išlaidas.

Toks reguliavimas neužtikrina pakankamo sprendimų priėmimo skaidrumo ir atsekamumo, taip pat sudaro prielaidas nevienodam Projekto nuostatų taikymui ir nepagrįstai diskrecijai priimant techninius sprendimus, turinčius tiesioginės įtakos projekto įgyvendinimui reikalingų lėšų dydžiui.

1.2. *Atvejais, kada garantiniu laikotarpiu atsiradę plyšiai pagal Projekto nuostatas visais atvejais nelaikomi rangovo darbų defektais, neįvertinus jų priežasčių, masto ir ryšio su atliktų darbų kokybe, sudaromos prielaidos nepagrįstai riboti rangovo atsakomybę ir defektų šalinimo išlaidas perkelti kelio valdytojui. Toks reguliavimas kelia korupcijos riziką, nes gali būti sudaromos sąlygos proteguoti rangovų interesus viešojo intereso sąskaita, neužtikrinti tinkamos atliktų darbų kokybės kontrolės ir neracionaliai naudoti viešąsias lėšas*

Projekto 245 punkte nustatyta, kad garantinio laikotarpio metu asfalto dangoje susidarę skersiniai ir išilginiai plyšiai yra būdingi tokio tipo dangų konstrukcijoms, todėl jie turi būti šalinami vykdant kelio techninę priežiūrą ir nelaikomi rangovo darbų defektais.

Mūsų vertinimu, tokia nuostata suformuluota pernelyg plačiai, nes joje neatsižvelgiama į plyšių atsiradimo priežastis, mastą, kiekį, atsiradimo laiką ar galimą ryšį su netinkamai atliktais darbais. Taigi net ir tais atvejais, kai plyšiai galėtų būti rangovo netinkamai atliktų darbų ar technologinių reikalavimų nesilaikymo pasekmė, pagal Projekto formuluotę jie savaime nebūtų laikomi rangovo darbų defektais.

Toks reguliavimas gali nepagrįstai apriboti rangovo garantinę atsakomybę ir sudaryti prielaidas defektų šalinimo išlaidas perkelti kelio valdytojui, t. y. dengti jas viešosiomis lėšomis. Be to, sudaromos sąlygos nevienodai vertinti defektų kilmę ir išvengti rangovo atsakomybės tais atvejais, kai jų atsiradimas gali būti susijęs su darbų kokybe.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto 178 punkte analogišku atveju kalbama tik apie *pavienius skersinius ir išilginius plyšius*, o Projekto 245 punkte tokio ribojimo nėra – rangovo defektais nelaikomi apskritai skersiniai ir išilginiai plyšiai.

Siekdami išvengti nurodytų korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo, siūlome Projekte nustatyti aiškius kriterijus, pagal kuriuos garantiniu laikotarpiu susidarę plyšiai gali būti nelaikomi rangovo darbų defektais, įvertinant jų priežastį, pobūdį, mastą ir ryšį su atliktų darbų kokybe, bei užtikrinti, kad ši išimtis nebūtų taikoma tais atvejais, kai defektai atsirado dėl netinkamai atliktų darbų.

**2. Kitos antikorupcinės pastabos ir pasiūlymai:**

2.1. *Projekte nenustatyti aiškūs kriterijai ir ribos, pagal kuriuos gali būti trumpinamas projektinis naudojimo laikotarpis. Kadangi šis laikotarpis daro tiesioginę įtaką projektinei apkrovai, dangos konstrukcijos klasei, darbų apimčiai ir projekto įgyvendinimo išlaidoms, toks neapibrėžtumas sudaro prielaidas nepagrįstai plačiai diskrecijai ir nevienodam techninių sprendinių parinkimui panašiomis aplinkybėmis*

Projekto 41 ir 194 punktai nustato, kad:

> „41. Ekonomiškai ir techniškai pagrindus esamos dangos konstrukcijos atnaujinimo atveju gali būti nustatomas mažesnis naujai numatytas projektinis naudojimo laikotarpis. Tačiau prioritetu turi būti laikomi Taisyklių 40 punkte nurodyti laikotarpiai.
>
> <...>
>
> 194. Esamos dangos konstrukcijos atnaujinimo atveju, kai tai ekonomiškai ir techniškai pagrįsta, gali būti nustatomas mažesnis naujai numatytas projektinis naudojimo laikotarpis. Tačiau prioritetu turi būti laikomas Taisyklių Error: Reference source not found punkte nurodytas laikotarpis.“

Projekto 41 ir 194 punktuose nustatyta galimybė, atnaujinant esamos dangos konstrukciją ir tai ekonomiškai bei techniškai pagrindus, nustatyti trumpesnį projektinį naudojimo laikotarpį. Tačiau Projekte nenustatyta, kokiais konkrečiais atvejais šis laikotarpis gali būti trumpinamas, kokia gali būti minimali jo trukmė ir pagal kokius kriterijus turėtų būti nustatomas konkretus projektinis naudojimo laikotarpis.

Šis neapibrėžtumas yra reikšmingas, nes projektinis naudojimo laikotarpis tiesiogiai naudojamas apskaičiuojant projektinę apkrovą A. Trumpesnis projektinis naudojimo laikotarpis gali lemti mažesnę projektinę apkrovą, žemesnės klasės arba mažesnių parametrų dangos konstrukcijos parinkimą, todėl gali turėti įtakos darbų apimčiai ir projekto įgyvendinimo išlaidoms.

Mūsų vertinimu, nenustačius aiškių trumpesnio projektinio naudojimo laikotarpio taikymo kriterijų ir ribų, sudaromos prielaidos nepagrįstai plačiai sprendimus priimančių subjektų diskrecijai. Dėl to tokiomis pačiomis ar panašiomis aplinkybėmis gali būti nustatomi skirtingi projektiniai naudojimo laikotarpiai ir atitinkamai parenkami skirtingos apimties bei vertės techniniai sprendiniai, o tokių sprendimų pagrįstumo kontrolė tampa sudėtingesnė.

Siekdami išvengti nurodytų korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo, siūlome Projekte nustatyti aiškius ir objektyvius trumpesnio projektinio naudojimo laikotarpio taikymo kriterijus, galimas jo trukmės ribas ir privalomus tokio sprendimo techninio bei ekonominio pagrindimo reikalavimus.

2.2. *Projekte neapibrėžta, kokio laikotarpio eismo intensyvumo duomenys turi būti vertinami sprendžiant dėl kelio priskyrimo mažo eismo intensyvumo keliams. Kadangi nuo šio priskyrimo priklauso kelių projektavimui taikytini techniniai reikalavimai, toks neapibrėžtumas sudaro prielaidas nevienodam Projekto taikymui ir nepagrįstai diskrecijai, galinčiai turėti įtakos pasirenkamiems techniniams sprendiniams ir jų įgyvendinimo išlaidoms*

Projekto 179 punkte nustatyta, kad VIII skyriaus nuostatos taikomos keliams, kurių projektinis važiavimo greitis neviršija 70 km/h, bendras vidutinis metinis paros eismo intensyvumas – 250 aut./parą, o sunkiojo transporto intensyvumas – 25 aut./parą. Tačiau Projekte nepatikslinta, ar vertinant atitiktį šiems kriterijams turi būti vadovaujamasi esamu (faktiniu), projektavimo metu nustatytu ar prognozuojamu eismo intensyvumu.

Nuo kelio priskyrimo mažo eismo intensyvumo keliams priklauso atskiro VIII skyriuje nustatyto projektavimo režimo taikymas. Projekto rengėjo derinimo pažymoje taip pat nurodoma, kad šiems keliams gali būti taikomi žemesni reikalavimai dangos funkcinėms savybėms, bendram konstrukcijos storiui ir atsparumui ilgalaikiam kartotinių apkrovų poveikiui. Todėl skirtingai pasirinkus eismo intensyvumo vertinimo momentą ar duomenis, tas pats kelias gali būti priskirtas skirtingam reguliavimo režimui, o tai gali lemti skirtingus techninius sprendinius, darbų apimtį ir projekto įgyvendinimo išlaidas.

Mūsų vertinimu, nepakankamai aiškiai apibrėžus, kokie eismo intensyvumo duomenys naudojami taikant Projekto 179 punktą, sudaromos prielaidos nevienodam Projekto taikymui ir nepagrįstai diskrecijai sprendžiant dėl mažo eismo intensyvumo keliams nustatyto reguliavimo taikymo.

Atkreipiame dėmesį, kad ši problema buvo iškelta ir Projekto derinimo metu, tačiau Projekto rengėjų pateiktuose argumentuose šis klausimas nebuvo išspręstas.

Siekdami išvengti nurodytų korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo, siūlome Projekte aiškiai nustatyti, kokio laikotarpio ir kokiu būdu nustatyti eismo intensyvumo duomenys naudojami vertinant kelio atitiktį Projekto 179 punkte nustatytiems kriterijams.

2.3. *Projekto nuostatos nepakankamai aiškiai reglamentuoja galimybę individualaus projektavimo atveju nukrypti nuo F3 klasės gruntams taikomų reikalavimų, todėl gali būti sudaromos prielaidos nevienodam jų aiškinimui ir taikymui*

Projekto 200 punkte imperatyviai nustatyta, kad, kai žemės sankasai numatoma naudoti F3 klasės gruntus, turi būti numatytas jų kvalifikuotas pagerinimas arba pakeitimas geresnių savybių gruntu. Kartu Projekto 181–183 punktuose nustatyta galimybė mažo eismo intensyvumo kelių dangų konstrukcijas projektuoti individualiai, atliekant specialiuosius skaičiavimus ir taikant mechanistinius-empirinius metodus. Tačiau iš Projekto nuostatų nėra aišku, ar individualaus projektavimo atveju galima nukrypti nuo 200 punkte nustatyto privalomo reikalavimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto derinimo pažymoje rengėjai šias nuostatas aiškina plačiau, negu tiesiogiai nustatyta Projekte. Atsakydami į pastabą dėl F3 klasės gruntų, rengėjai nurodo, kad tais atvejais, kai dėl konkretaus objekto sąlygų F3 grunto pagerinimas ar pakeitimas yra „techniškai apsunkintas arba netikslingas“, turi būti rengiamas individualus geotechninis ir dangos konstrukcijos sprendinys, kuriuo pagrindžiamas lygiavertis konstrukcijos patikimumas. Tačiau pačiame Projekte tokia galimybė ir jos taikymo sąlygos nereglamentuojamos.

Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimu, išdėstytos aplinkybės leidžia daryti išvadą, kad minėtos Projekto nuostatos sudaro prielaidas nevienodai ir dviprasmiškai jas aiškinti bei taikyti. Be to, sprendimas taikyti F3 grunto pagerinimą ar pakeitimą arba vietoj jų pasirinkti individualų

sprendinį gali lemti skirtingą darbų, medžiagų ir transportavimo apimtį bei projekto įgyvendinimo išlaidas. Todėl tokio pasirinkimo pagrindai turėtų būti aiškiai nustatyti pačiame Projekte.

Siekdami išvengti nurodytų korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo, siūlome Projekte aiškiai nustatyti, ar individualaus projektavimo atveju gali būti nukrypstama nuo 200 punkte nustatytų reikalavimų. Jeigu tokia galimybė numatoma, siūlome apibrėžti objektyvius nukrypimo pagrindus, sprendimo pagrindimo kriterijus ir reikalavimus, taikomus lygiaverčiam konstrukcijos patikimumui pagrįsti.

2.4. *Atvejais, kada projektavimą ir statybą vykdo tas pats subjektas, alternatyvių techninių ir ekonominių sprendinių palyginimo atsisakymas mažina pasirinkto sprendinio skaidrumą ir patikrinamumą bei didina riziką, kad sprendinys gali būti parenkamas atsižvelgiant ne į viešąjį interesą ir ekonominį racionalumą, o į projektuotojo ar rangovo privatų ekonominį interesą*

Projekto 21 punkte nustatyta, kad projektuojant dangos konstrukciją turi būti įvertinti ne mažiau kaip du variantai, abiem variantams sudaromi darbų kiekių žiniaraščiai ir, kai taikoma, nustatoma skaičiuojamoji kaina. Tokiu būdu sudaromos sąlygos palyginti alternatyvių sprendinių techninį ir ekonominį pagrįstumą. Tačiau pagal Projekto 22 punktą šie reikalavimai statybos su projektavimu atveju netaikomi.

Mūsų vertinimu, ši išimtis antikorupciniu požiūriu reikšminga tuo, kad statybos su projektavimu atveju techninį sprendinį projektuojantis subjektas kartu gali būti ekonomiškai suinteresuotas ir jo įgyvendinimu. Nenustačius pareigos įvertinti alternatyvius sprendinius ir jų ekonominį pagrįstumą, sudaromos palankesnės sąlygos parinkti ne užsakovui ekonomiškai optimaliausią, o projektuotojo ar rangovo ekonominius interesus labiau atitinkantį sprendinį, pavyzdžiui, susijusį su jam palankesnėmis medžiagomis, technologijomis ar darbų apimtimi. Kartu sumažėja galimybės objektyviai patikrinti, ar pasirinktas sprendinys buvo racionaliausias techniniu ir ekonominiu požiūriais.

Taigi Projekto 22 punktu būtent tais atvejais, kai dėl projektavimo ir statybos funkcijų sąsajos gali būti didesnė privataus ekonominio intereso įtaka techninio sprendinio pasirinkimui, atsisakoma Projekto 21 punkte nustatyto alternatyvų palyginimo mechanizmo. Tai gali sudaryti prielaidas nesąžiningam elgesiui, sprendimų priėmimo šališkumui ir apsunkinti galimai ekonomiškai nepagrįstų sprendimų nustatymą bei kontrolę.

Siekdami išvengti nurodytų korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo, siūlome Projekte nustatyti, kad ir statybos su projektavimu atveju pasirinktas dangos konstrukcijos sprendinys būtų pagrįstas objektyviais techniniais ir ekonominiais kriterijais bei būtų užtikrinta galimybė patikrinti, kad jis pasirinktas ne dėl projektuotojo ar rangovo privataus ekonominio intereso, o atsižvelgiant į užsakovo ir viešąjį interesą.

2.5. *Žvyro dangos taikymas leidžiamas tik išskirtiniais atvejais, tačiau šie atvejai ir jų vertinimo kriterijai neapibrėžti, o sprendimą priimančiam subjektui paliekama plati diskrecija. Tai gali lemti nevienodą reguliavimo taikymą ir skirtingus techninius bei ekonominius sprendinius panašiomis aplinkybėmis*

Projekto 68 punkte nustatyta, kad žvyro danga naujoms dangų konstrukcijoms ir esamų dangų atnaujinimui, kai visiškai pakeičiama esama dangos konstrukcija, gali būti numatoma tik išskirtiniais atvejais. Tačiau Projekte nenustatyta, kokios aplinkybės laikytinos išskirtinėmis ir pagal kokius kriterijus turi būti sprendžiama dėl žvyro dangos taikymo.

Toks neapibrėžtumas reikšmingas, nes pasirinkimas tarp žvyro ir surištos dangos gali lemti skirtingus techninius sprendinius, statybos ir vėlesnės priežiūros apimtį bei projekto įgyvendinimo išlaidas. Nenustačius išimties taikymo kriterijų, sprendimą priimančiam subjektui paliekama diskrecija spręsti, kada konkretus atvejis laikytinas „išskirtiniu“, todėl panašiomis aplinkybėmis gali būti priimami skirtingi sprendimai.

Siekdami išvengti nurodytų korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo, siūlome Projekte nustatyti objektyvius kriterijus ir aplinkybes, kurioms esant žvyro dangos taikymas gali būti laikomas išskirtiniu atveju, taip pat nustatyti tokio sprendimo pagrindimo reikalavimus.

2.6. *Atvejais, kai vidaus kelių įrengimas ar atnaujinimas susijęs su valstybės ar savivaldybės turtu ir viešųjų lėšų panaudojimu, neapibrėžta galimybė mažinti medžiagoms keliamus reikalavimus gali sudaryti prielaidas neskaidriam techninių reikalavimų nustatymui, konkretiems tiekėjams ar rangovams palankių sprendinių parinkimui ir nepakankamai pagrįstam viešųjų lėšų panaudojimui*

Projekto 135 punkte nustatyta, kad vidaus kelių dangų konstrukcijos gali būti parenkamos pagal 13 lentelėje pateiktas rekomendacijas. Šios lentelės pastaboje nustatyta, kad tam tikriems konstrukcijų sluoksniams gali būti nustatomi mažesni reikalavimai užpildams ir jų mišiniams (nerūšiuotos medžiagos). Tačiau Projekte nenustatyta, kokie konkretūs reikalavimai gali būti mažinami, kokia apimtimi, kokiomis sąlygomis ir pagal kokius objektyvius kriterijus toks sprendimas gali būti priimamas.

Atkreiptinas dėmesys, kad vidaus kelių kategorija savaime nereiškia, jog visais atvejais sprendžiama tik dėl privataus asmens turto ir privačių lėšų. Atskirais atvejais vidaus kelio įrengimas, rekonstravimas ar atnaujinimas gali būti susijęs su valstybės ar savivaldybės valdomu turtu, finansuojamas valstybės ar savivaldybės lėšomis ir todėl tiesiogiai susijęs su viešuoju interesu. Projektas 135 punkto ir 13 lentelės taikymo pagal kelio savininką ar finansavimo šaltinį nediferencijuoja.

Mūsų vertinimu, tokiais atvejais galimybė neapibrėžta apimtimi mažinti medžiagoms keliamus reikalavimus palieka reikšmingą diskreciją formuojant techninius reikalavimus. Tai gali sudaryti prielaidas nesąžiningam elgesiui, pavyzdžiui, reikalavimus pritaikant konkrečioms

medžiagoms, tiekėjui ar rangovui, taip pat pasirinkti mažesnės kokybės ar kitomis savybėmis pasižyminčias medžiagas, nors objektyvus tokio sprendimo poreikis nėra pagrįstas. Kai naudojamos valstybės ar savivaldybės lėšos, tokia diskrecija gali turėti tiesioginės reikšmės racionaliam viešųjų lėšų panaudojimui, darbų kokybei ir sąžiningai konkurencijai.

Siekdami išvengti nurodytų korupcijos rizikos veiksnių pasireiškimo, siūlome Projekte nustatyti, kokie reikalavimai vidaus kelių medžiagoms gali būti mažinami, kokia apimtimi ir pagal kokius objektyvius kriterijus. Tais atvejais, kai vidaus kelias priklauso valstybei ar savivaldybei arba jo įrengimas, rekonstravimas ar atnaujinimas finansuojamas valstybės ar savivaldybės lėšomis, siūlome nustatyti pareigą sprendimą taikyti mažesnius reikalavimus atskirai techniškai ir ekonomiškai pagrįsti bei užtikrinti tokio sprendimo atsekamumą.

**3. Kitų pastabų ir pasiūlymų neteikiame.**

Atlikus Projekto antikorupcinį vertinimą darytina išvada, kad minėtu teisės aktu nustatytas teisinis reglamentavimas yra ydingas antikorupciniu požiūriu, kadangi:

1) *Neužtikrinamas pakankamai aiškus ir objektyvus techninių sprendinių parinkimas.* Projekte atskirais atvejais nenustatyti konkretūs kriterijai, pagal kuriuos turi būti parenkama dangos konstrukcijos klasė, projektinis naudojimo laikotarpis, taikomas projektavimo režimas, medžiagos ar kiti techniniai sprendiniai. Dėl to sprendimus priimantiems subjektams paliekama plati diskrecija, galinti lemti skirtingus techninius sprendinius, darbų apimtį ir projekto įgyvendinimo išlaidas tapačiomis ar panašiomis aplinkybėmis.

2) *Esminės techninių sprendimų priėmimo sąlygos ir išimtys ne visais atvejais nustatytos pačiame Projekte.* Kai kurios Projekto nuostatos derinimo metu aiškinamos plačiau, negu nustatyta jų tekste, todėl praktinis reguliavimo turinys gali priklausyti nuo papildomo jo aiškinimo. Tai sudaro prielaidas nevienodam reguliavimo supratimui ir taikymui bei apsunkina priimtų sprendimų pagrįstumo kontrolę.

3) *Ne visais atvejais užtikrinamas techninių sprendimų ekonominio pagrįstumo, skaidrumo ir atsekamumo kontrolės mechanizmas.* Ypač tais atvejais, kai projektavimą ir statybą vykdo tas pats ekonomiškai suinteresuotas subjektas, alternatyvių sprendinių palyginimo atsisakymas gali sudaryti sąlygas sprendinius parinkti atsižvelgiant ne tik į užsakovo ir viešąjį interesą, bet ir į projektuotojo ar rangovo privatų ekonominį interesą.

4) *Neapibrėžta galimybė mažinti techninius reikalavimus gali sudaryti sąlygas neskaidriam jų pritaikymui.* Tais atvejais, kai projektai susiję su valstybės ar savivaldybės turtu ir finansuojami viešosiomis lėšomis, objektyvių reikalavimų mažinimo kriterijų nebuvimas gali sudaryti prielaidas konkrečioms medžiagoms, tiekėjams ar rangovams palankių sprendinių parinkimui, nevienodoms konkurencijos sąlygoms ir nepakankamai pagrįstam viešųjų lėšų panaudojimui.

5) *Nepakankamai aiškiai reglamentuojamos rangovo atsakomybės ribos.* Iš anksto nustatant, kad tam tikri garantiniu laikotarpiu atsiradę trūkumai nelaikomi rangovo darbų defektais, neįvertinus jų atsiradimo priežasčių ir ryšio su atliktų darbų kokybe, sudaromos prielaidos nepagrįstai riboti rangovo atsakomybę ir su defektų šalinimu susijusias išlaidas perkelti kelio valdytojui, įskaitant atvejus, kai jos būtų dengiamos viešosiomis lėšomis.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 8 dalies nuostatomis, prašome per du mėnesius nuo antikorupcinio vertinimo išvados gavimo dienos

Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje paskelbti informaciją apie tai, kaip atsižvelgta (planuojama atsižvelgti) į pateiktas pastabas ir pasiūlymus arba, jeigu į antikorupcinio vertinimo išvadoje pateiktas pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta, nurodyti priežastis ir motyvus, užpildant antikorupcinio vertinimo išvados įgyvendinimo pažymą[4], ir pateikti Specialiųjų tyrimų tarnybai nuorodą į ją.

Direktoriaus pavaduotojas Elanas Jablonskas

Gintas Kerbelis, tel. +370 706 63 294, el. p. gintas.kerbelis@stt.lt

[4] Prieiga internete: https://e-tar.lt/portal/lt/legalAct/0e8f85904cf811ec862fdcbc8b3e3e05

| DETALŪS METADUOMENYS | |
|---|---|
| **Dokumento sudarytojas (-ai)** | Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba 188659948, A. Jakšto g. 6, 01105 Vilnius, Lietuva |
| **Dokumento pavadinimas (antraštė)** | Antikorupcinio vertinimo išvada Dėl susisiekimo ministro įsakymo projekto (TAIS Nr. 26-9813(2)) |
| **Dokumento registracijos data ir numeris** | 2026-10-13 Nr. 4-01-9787 |
| **Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris** | 2026-10-13 Nr. 1-9839 |
| **Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo** | ADOC-V1.0 |
| **Parašo paskirtis** | Pasirašymas |
| **Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos** | Elanas Jablonskas, Direktoriaus pavaduotojas |
| **Sertifikatas išduotas** | ELANAS JABLONSKAS LT |
| **Parašo sukūrimo data ir laikas** | 2026-10-13 14:11:20 (GMT+03:00) |
| **Parašo formatas** | XAdES-T |
| **Laiko žymoje nurodytas laikas** | 2026-10-13 14:11:33 (GMT+03:00) |
| **Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją** | EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE |
| **Sertifikato galiojimo laikas** | 2023-06-19 17:37:33 – 2028-06-17 23:59:59 |
| **Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti** | "Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "LRSTT Dokumentų valdymo sistema, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, į.k.188659948 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-08-11 08:39:38 iki 2028-08-10 08:39:38<br>"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08 |
| **Pagrindinio dokumento priedų skaičius** | – |
| **Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius** | – |
| **Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)** | – |
| **Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)** | – |
| **Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris** | – |
| **Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas** | DocLogix v12.8.7.0 |
| **Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)** | Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus.<br>Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-10-13 15:09:50) |
| **Paieškos nuoroda** | – |
| **Papildomi metaduomenys** | Nuorašą suformavo 2026-10-13 15:09:51 DBSIS |